

№

БІБЛІОТЕКА
ПЕРЦЯ

3

СТЕПАН ОЛІЙНИК

ХОДИТЬ ПЕРЕЦЬ ПО ГОРОДУ...

СТЕПАН ОЛІЙНИК

ХОДИТЬ ПЕРЕЦЬ ПО ГОРОДУ...

ІЛЮСТРАЦІЇ А. АРУТЮНЯНЦА

«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

1952

ВІД ЩИРОГО
СЕРЦЯ

ВЕСНА

Підводяться сонячні ранки,
Погожі становляться дні...
Виходьте, бригади і ланки,
Назустріч колгоспній весні!

На полюшко-поле рушайте
Прикласти уміння і хист.
Іздові, коней запрягайте,
Сідай за кермо, тракторист!

Немає миліш, як у полі,
У дружнім труді на лану —
На ріднім колгоспнім роздоллі
Стрічати красуню-весну!

На те ми й колгоспна родина,
Щоб працею славить наш край,
Щоб сили єднать воедино
І йти у бої за врожай!

Щоб сонце стрічать не на ганку
В погожу годину ясну,
А в полі! І... «Доброго ранку!»
Сусідам гукать
на лану.

Щоб люди трудящі у світі
Ще більше гордились за нас!

Щоб всіх ворогів в Уолл-стріті
Від люті — повергло у сказ!

Повергне!
Слова ці — пророчі,
Бо успіхи нам лиш з руки!
Колотимуть містерам очі
Густих ячменів остюки!

Підніметься в повному зрості
Такий в нашім полі овес,
Що сказиться Черчілль від злості,
Старий уолл-стрітівський пес!

Посієм і так ми обробим
Пшеницю, буряк, кок-сагиз,
Щоб Трумен від заздрості й злоби
Загарбницькі кігті погриз!

Дадуть (бо здобути ми в змозі!)
Нам стільки багатства лани,
Що кинуться, в атом-психозі,
В Америці з вікон пани!

Ми кажем ділкам з Уолл-стріту:
— Не з вами весна ця! Ні, ні!
Над людством, над простором світу
Цвісти — тільки нашій весні!

БАРАБАНЩИК

Жнива! Навкруги, скільки видко,
Лягають покоси на лан...
Ще в полі дзвенять самоскидки,
А я вже — даю в барабан!

Хорошу професію маю!
Люблю особливо її —
Сноп з усього урожаю
Ідуть через руки мої!

Хіба це, скажіть, не знаменно.
Що всі в степовому краю —
І косять, і в'яжуть для мене,
Бо я в барабан подаю!

Від мене (та це й зрозуміло!)
Залежить і графік, і план,
Залежить від того, чи вміло
Даватиму я в барабан.

Якщо я в машину зубату
Колосся пущу, мов ріку,
То хлопці, жінки і дівчата
Ту ж мить заспівають на току!

Куди і подінеться втома,
І сонце немов не пече —
Покотить валами солома,
Як струмінь, зерно потече!

Якщо за добу в молотарку
Дадуть мої руки сто кіп,

То швидше машини й безтарки
Державі возитимуть хліб,

То вивершим ми хлібоздачу
І будемо перші в строю!..
Щоб швидше рішить цю задачу,
В роботі я тон задаю!

Як той, що в військовім убранні,
Вистукує марш для колон,
Так я — на своїм барабані
Озвучую весь наш район!

Від рання до ночі в роботі,
У вітер і в спеку стою...
Тому я тепер і в почоті,
Що я в барабан подаю!

...Як сядем обідать опівдні
В колгоспнім саду, у тіні, —
Хоч всі ми, звичайно, тут рівні,
Та місце найкраще — мені!

Звичайно, підносять і чарку.
І... «Ваше здоров'я, Іван!» —
За те, що люблю молотарку,
За те, що даю в барабан!

Та діло не в цьому тут, хлопці,
А в тому, що здійснюю ціль:
В районній газеті у «сводці»
Йде першою — наша артіль!

Хоч хвалять, що ми роботящі,
Та мусим ще вище ми брать,
Бо в області — є за нас кращі!
Знать, є кого нам доганять!

Все дужчає гуд над степами...
Кипить і вирує гарман...
Натхненний такими думками,
Даю і даю в барабан!

ВАСИЛЬ ХОМИЧ

Досі був я просто Вася,
А тепер — Василь Хомич!..
— Як ця зміна відбулася? —
Хтось питає. — В чому річ?

Річ у тому, друзі милі,
Що зерном залито тік,
Що шофер я... І в артілі
Я — великий чоловік,

Що виконую задачу
Ту, якою дорожу.
Що з колгоспу хлібоздачу
Я на станцію вожу.

Що тісні для мене плани,
Бо працюю день і ніч.
От тому така пошана,
От тому й... Василь Хомич!

...Чи півдня, чи надвечір'я,
Чи за північ перейшло. —
Тільки в'їду на подвір'я,
А круг мене — все село:

Ті, що «емки»-молотарки
Не спиняють тижнів три,
Ті, що сиплять у безтарки,
Ті, що крутять трієри,

Ті Олекси і Тараси,
Що вантажить їм з руки.

Ті бабусі (три кумасі),
Що латають нам мішки!..

І одне питають люди,
Хто б не трапився навстріч:
— Це ж яка вже ходка буде,
Дорогий Василь Хомич?

Одвічаю: — Ходка п'ята!
— Значить, діло в нас пішло!
...Оглядаюсь, а дівчата
Вже в кабіні миють скло.

Ось несе щось у корзині
Комірник Омелько Сич:
— Вам кавунчика чи диню.
Дорогий Василь Хомич?..

Обдиваюсь свою машину
(А ресори — і не раз),
Каблуком ударю в шину —
Все в порядку, все гаразд!

Потрудилися хлопці жарко.
І вантаженню кінець...
І Федосія, вагарка,
Поплює на олівець,

Впише цифру... точно... строго...
Дітвора шугає пріч...
І...

— Щасливої дороги,
Дорогий Василь Хомич!

За високими стогами
На «четверту» підключаю,
І колгоспними степами
Знов на станцію лечу!

Всі дають мені дорогу,
Всі звертають, як один:
І районні брички-дроги,
І з обкому «лімузин».

Бо в цю пору, у гарячу,
Всім відома моя роль,
Бо везу я хлібоздачу,
Бо на трасі — я король!

Ось містечко... Тут, звичайно,
Іду тихше, не лечу...
Та навмисне там, де «Чайна», —
Знов «четверту» підключаю!

Одвернувсь і мов не бачу!
(Та й на що вона мені?)
Взагалі, у хлібоздачу,
Я б закрив усі «чайні»!

Не моргай з вікна, директор,
Не замануй — все це зря.
Он мені автоінспектор,
Ставши струнко, козиря.

Хоч спинити він і вправі,
Та лиш «честь» він оддає,
Бо везу я хліб державі.
Це й для нього радість є!

Ледь парує радіатор...
Вже й сигналити пора.
Знову — здрастуй, елеватор,
Кріпость нашого добра!

Вартовий, що біля брами,
Не здійме рушницю з пліч,
Тільки знак подасть руками:
— Заїжджай, Василь Хомич!...

Так шанують мене люди.
Знать, робота по-плечу.
...У селі в нас — свято буде,
Як возити я скінчу!

Одягну костюм, кубанку...
Став, правління, могориц!
І...гуляй, артіль, до ранку!
Веселись, Василь Хомич!

СЛОВО МАТЕРІ

Я в пошані у людей,
Героїня-мати.
Спородила я дітей
Вже й не так багато —

Лиш Івана та Степана,
Лиш Явдошку та Грицька,
Лиш Настусю, та Марусю,
Та Олену, та Федька,
Та найменшого Панька!

Як зросли у добрий час —
Не забудь ніколи!
Виряджала... цілий клас
Я щодня до школи —

І Івана, і Степана,
І Явдошку, і Грицька,
І Настусю, і Марусю,
І Олену, і Федька,
І найменшого Панька!

Путь їх — доленько щастя! —
Славна і хороша!
Кожен день мені листи
Носить листоноша —

Від Івана та Степана,
Від Явдошки і Грицька,

Від Настусі та Марусі,
Від Олени і Федька,
І найменшого Панька!

А недавно так було —
Хоч тікай із дому:
Дев'ять пар чобіг прийшло
І мені й старому —

Від Івана і Степана,
Від Явдошки і Грицька,
Від Настусі і Марусі,
Від Оленки і Федька,
Від найменшого Панька,

І щоб старості не знать,
Щоб пром'яти кості,
В рік я місяців зо п'ять
Роз'їжджаю в гості —

Від Івана до Степана,
Від Явдошки до Грицька,
Від Настусі до Марусі,
Від Оленки до Федька,
До найменшого Панька!

ДИПЛОМАТ

Лиш зібрався вечеряти Гнат —
Як приносять записку до хати:
«Зараз буде у вас дипломат».
Приготуйтеся, мовляв, зустрічати!

Це ж за чим він? Яким вітерцем
Занесло аж сюди з-за кордону?..
Ще й приписка внизу олівцем:
«Дипломат з самого Вашингтону».

— Чуєш, жінко! Прийшла до нас вість, —
Мовив Гнат до своєї Олені, —
Із самої Америки гість
Добивається зараз до мене!..

Зустрічать і приймати людей
Вже Олені, мабуть, не звикати,
Хоч таких чужодальніх гостей
Не просила ні разу до хати.

Одягла свою сукню в цвіту
І до люстра: чи славно їй буде?
З скрині Зірку бере Золоту
І чіпля чоловіку на груди...

— І чого він до нас, дипломат?! —
(Ця загадка була й перед нею).
— Та, мабуть, — одвічає їй Гнат, —
Почнемо з ним якусь «асамблею»!

— Асамблею?! Оце новина!..
Та чого ж ти.. (й змахнула руками) —
Треба ж спішно колоть кабана,
Треба діжку розкрить з огірками.

Йди в артіль, хай пришле голова
Зо дві жінки на поміч до хати —
Сам же знаєш: по місяців два
В асамблеях сидять дипломати!..

— Підожди! — усміхнувся чоловік, —
Ми про це поговорим окремо,
Може, ще «асамблею» на рік
Чи одразу — на два відкладемо.

Дивлячись, обстановка яка! —
Жартував..
Потім взяв він віршовку,
Прив'язав коло груші Сірка,
Та на цьому й кінчив «підготовку».

...Незабаром прибув дипломат,
Сухорлявий і рівний, як свічка.
«Ви, — питає, — Дібровенко Гнат,
Бригадир... із артіль... «П'ятирічка»?

— Я, — одвітив господар кивком... —
Прошу, пане! Проходьте, сідайте!
Що прийму не за «круглим столом»,
То за це вже мені вибачайте!..

(Був, як бачите, Гнат із таких,
Що не лізуть в кишеню за словом).
...Й почалась «асамблея» у них
За селянським столом квадратовим.

Дипломат напочатку сказав,
Що гостює у нашій столиці,

Що про Гната, звичайно, читав,
Знає, скільки зібрав він пшениці.

Що тепер, мовляв, робить турне,
Й стріти Гната — для нього похвально!
— Прошу, сер... познайомте мене
З вашим досвідом. Повно й детально.

Гнат, зберігши гостинності такт,
Підбирає слова милозвучні.
— Нам приємно, — говорить, — це факт,
Що Америка проситься в учні!

Та на просьбу скажу я вам так:
Не прийметься мій досвід артільний
На землі ваших ферм, де батрак
Гне ще спину на вас, підневільний.

Дипломат окуляри протер,
Дипломат вигнув брови на лоба:
— Ви мене агітуєте, сер!
Я, здається, в гостях в хлібороба!

...Бив годинник в ту мить на стіні,
Й бригадир, щоб підкреслити чемність,
Каже гостю: — Дозвольте мені
Саме зараз зробити вам приємність.

Ви ось в хаті моїй, та душа —
Там, в Америці, скажемо чесно.
Тож послухать тепер «Голос США»
Вам приємно буде й інтересно...

Зашипів в репродукторі змій...
Жінка просить за стіл дипломата...

І почався невиданий «бій»
Між Нью-Йорком і хатою Гната.

Диктор каже: «...тепер сіячі
На Вкраїні Радянській без хліба».
Жінка ставить на стіл калачі!..
Дипломат тихо цідить: «Шпасіба!».

Диктор каже: «...пустіють степи,
У ставках уже видохла риба...»
Жінка ставить на стіл коропи!..
Дипломат тільки мимрить: «Шпасіба!..»

Диктор жовчно шипить з приймача:
«...каганці — їх світила типічні.. »
Жінка люстру святкову включа..
Гостя сліплять вогні електричні!..

Диктор каже: «Ні вдень, ні вночі
Там у селах пісень не чувати».
А під вікнами — в клуб ідучи —
«Ой, ти, хмелю!..» співають дівчата.

Жінка просить: — Ви їжте калач,
Ви ж з дороги, пора закусити!.. —
Дипломат — вставив очі в приймач
Й починає чомусь зеленіти...

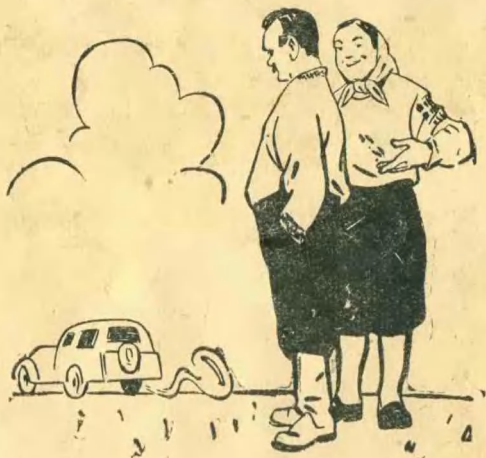
Усміхнувся і запитує Гнат:
— Що це значить? Скажіть, дипломате?!—
Той схопився, хотів щось сказати,
Та скоріше за шляпу та з хати!..

Поспішав мовчазний до воріт,
Бо ж невдачі були очевидні,

Гнат, проводячи, мовив услід:
— Погостили б ще в мене зо три дні.

Подивилися б завтра село,
Прогулялися б в сад чи до лісу! —
Хоч на думці у Гната було:
«Ідь скоріше, і ну тебе к бісу!...»

...Лиш від'їхав з тим гостем шофер,
Жінка так чоловіку сказала:
— Двадцять років живу з вами, сер,
А що ви дипломат — і не знала!

«ВКАЗІВОК НЕМАЄ!»

— Чом не справите місток?
Це ж бо діло ваше!
— Та немає вказівок! —
Голова нам каже.

Що робити, як і де —
Він, звичайно, знає.
Та сидить ото і жде:
Вказівок немає!

Від людей не раз він чув:
«Це ж хіба загадка?»
Та й потрібен, власне, був
Тут не міст, а кладка.

«Ви ж хазяїн, голова!
Де ж тут перешкоди?
Та візьміть майстрів зо два,
Та зо три підводи,

Та засипте хворосняк,
А з боків — шалівки...»
— Та воно, конешно, так!
А нема ж вказівки!..

Повторяв він ці слова,
Все чекав та м'явся.

І на цьому голова —
Сам-таки й попався!

Як зійшов весною лід,
Як розлило річку,
То не раз і він убрид
Гнав бідарку-бричку.

Цього разу їхав він
Знову через воду:
Ще здалеку взяв розгін,
Щоб проскочить «з ходу»!

Став навстоячки... пригнувся...
Й саме серед броду —
Ненароком похитнувся
І... шубовсть у воду!

Кінь — на той бік, він — на дно,
Аж хлюпнула річка.
Все б нічого, та воно —
Крижана ж водичка!

Підхопивсь він і тіка!
Аж посинів, видно...
Чує — ззаду хтось гука,
Сміючись ехидно:

— Чом тікаєш? Там сиди!
Це ж не подобає.
Бо ж вилазити з води —
Вказівок немає!

НЕ ГОВОРІ, ЩО ТИ ПОЕТ

Коли коханій до альбому
(Чи можна вигадать щось гірш?)
Ти, подолавши сон і втому,
Нарешті, вимучиш свій вірш,
Коли, зрадивши віршу тому,
На шляпу ти зміняв кашкет, —
Ніде, ніколи і нікому
Не говори, що ти поет.

Коли, радіючи з удачі,
Ти невідривно день при дні
Почнеш у пориві гарячим
Пекти загальники-пісні,
Коли, нарешті, випадково
«Продвинеш» їх в одну з газет, —
Ніде, ніколи і нікому
Не говори, що ти поет.

Якщо ти бачив лиш на блюді
Колгоспний хліб і виноград,
І весь твій шлях «в життя і в люди» —
У шість редакцій і назад —
«Штовхати вірш!»... Коли ти в цьому
Вбачаєш успіхів секрет, —
Ніде, ніколи і нікому
Не говори, що ти поет.

Коли ти взяв «замовлень» масу
І друзям кидаєш: «Спішу!
Бо вже й читать не маю часу,
А цілі дні пишу й пишу!»,

Коли ти втнув замовцю свому
Чи то сонет, чи то куплет, —
Ніде, ніколи і нікому
Не говори, що ти поет.

Коли ділком гоноровитим
Ти гонорар узять прийшов
З одної каси із «маститим»
І там гукнув йому «Здоров!»

І навіть вислідив потому,
Щоб затагти його в буфет, —
Ніде, ніколи і нікому
Не говори, що ти поет.

Коли ж забудеш славу й гроші
В труді, як кожен патріот,
Й тебе за вірші за хороші
Назве поетом наш народ,
Який прямує величаво
З піснями радості вперед, —
Лише тоді здобудеш право
Сказати гордо: я поет!

КУРИЛО-КАДИЛЬСЬКИЙ...

Маститий поет Соловейко Павло
На секції вірша читав про село.
Читав — як писав: то протягне баском,
То, раптом, тоненьким бере голоском.
То в ритмі гойднеться і, роблячи крен,
Протяжно повторить любий рефрен:
«О, верби крилаті, лоза й перелаз,
Мені ви натхнення давали не раз!»
Протягши фальцетом такий же кінець,
В президію сів на «постійний» стілець.

Хвилина мовчання... І тут, як бува, —
«Хто виступить хоче?» — спитав голова.
І критик, що держить по вітру свій нфс,
Що в папці промову (готову!) приніс, —
Схопився і першим до сцени побіг,
Щоб інший, бува, обігнати не зміг!
Стрибок... і всі східці бере він за раз.
(Як брав в парубоцтві поет перелаз!).
Розплився в усмішці, пашисть гаряче
Курило-Кадильський... А потім рече:
— Нам випало щастя!

Хвилину тому
Ми слухали в нашім затишнім дому
Павла Соловейка, чий світлий талант
Для всіх нас сіяє, немов діамант!
Та скажемо прямо за цими дверми —
Ходячого класика слухали ми!
Приємно нам всім, що любий поет
Рвонувся цим віршем ще далі, вперед!

З любов'ю до нього, співця-солов'я,
В цей день історичний схиляюся я!
(Убік, де сидить Соловейко Павло,
Курило-Кадицький схиляє чоло!).

І стало так тоскно, що хай йому біс —
Неначе кадильницю піп тут проніс!
Дивились в підлогу сумні слухачі.
А критик палкий, себе в груди б'ючи,
Робив філософські уже відкриття:
— Прочитаний твір — це епоха, життя!
Візьміть хоча б слово музичне «лоза».
Не та це лоза, яку гризла коза!
В лозі цій проблеми великої суть,
Бо з неї ж корзини колгоспи плетуть.
Стахановки носять корзинами корм.
Лоза набула нових якостей, форм!
Раніш колись кози знущались з лози,
А тут вона служить для тої ж кози!
...І критик, ледь-ледь не вронивши сльозу,
То збоку, то ззаду доїв ту козу.

Від слів тих у залі аж душно було.
Лиш гордо тримавсь Соловейко Павло,
Який возсідав на «постійнім» стільці
Й від тої хвали бронзовів на лиці!
А критик купався у патоці фраз:
— Звучить по-новому й старий «перелаз»!
Не той він, що брали з розгону діди,
Стрибавши колись до дівок у сади.
А ясно для мене (так само й для вас),
Що стверджує автор новий перелаз,
Де гордо стоїть героїня труда
І там комбайнера свого вигляда.
І я наче бачу... в призначений час
Він мчить мотоциклом на той перелаз!
Типові картини!.. А взяти хоч би
Оновлений образ старої верби!
Тут план озеленення подано так,
Що слів не знайти — крім похвал і подяк!

Та нам не під силу збагнути всього,
Що сказано в творі безсмертнім його!

...Із залу почулись гучні голоси:

— Гаси ту кадильницю! Швидше гаси! —

Поет, мов ужалений, зиркнув у зал,

Щоб точно примітити, хто це сказав.

Підвівсь голова, що згадав про кермо:

— Регламент скінчився... Ще скільки дамо?

— Доволі! — гукнули усі, як один,

Хоч критик просив ще п'ятнадцять хвилин!

...І справді, доволі кадить фіміам!

Це нам непотрібно, на шкоду це нам!

Хай дужче лунають у нас голоси:

«Голоблю закинь і кадило гаси!»

Хай критик такий чує завжди від нас:

— Регламент скінчився! Минувся твій час.

ХОДИТЬ ПЕРЕЦЬ ПО ГОРОДУ...

Ходить Перець по городу,
Питається свого роду:
— Як жилось в минулім році,
Земляки-одногородці?
Як наш рід — які там дані?
Чи повсюди у пошані?

Обізвалась бараболя:
— Непогана в мене доля!
Я в повазі, я у моді
На артільному городі.
Я в колгоспі в кожній хаті,
В погребях я і в кагаті,
На базарі у мішку,
В кожній печі у горшку.
Площі ширяться щороку,
Тож і множуся, нівроку,
Я ведуща серед поля! —
Задається бараболя.

Обізвалися огірочки:
— Ми заповнили всі бочки!
Глянь — у місті і в селі —
Ми на кожному столі.
Особливо, де п'ють чарку, —
Поважають нашу марку.
Ми у догляді, в пошані
У колгоспівському плані,
Тож і стелимо листочки! —
Гордо мовлять огірочки...

Обізвалася пихата
І капуста головата:
— З помідорами у літі
Ми щовечора политі!
Розкошую, розростаюсь,
Бо не просто поливаюсь!
— Як «не просто»? Не з відерець? —
Запитав капусту Перець. —
Хто ж і як вас поливає? —
Він обох уже питає.
— Електричні мотори! —
Підморгнули помідори.

...Ходить Перець по городу
І шука близьких по роду,
Рапортів приймає списки
Від салату, від редиски...
— Все це добре, овочани!
Але де ж... одноперчани?

Ходить Перець мимо броду
Від городу до городу.
І все більш йому обидно:
— Де ж цибуля, чом не видно?
Де співбрат мій, де часник?
Він куди з колгоспів зник?
Де мій брат і де сестриця,
Тобто перець і перчиця?..

Раптом чує: — Ось ми, брате,
В баби Мотрі біля хати,
В діда Фоки на городі,
Бо в колгоспі ми «не в моді».
— В загнанні моя родина! —
Зашкварчала цибулина. —
Весь врожай мій — у віночку
В баби в сінях на кілочку.
Не шматочки присадибні,
А поля мені потрібні..

За цибулею — зняв крик
 Розхвилюваний часник:
 — Доки буду я, нещасний,
 Не колгоспівський, а «власний»?
 На садибах чохну, сохну,
 Скоро зовсім з горя здохну.
 По мені ж уболіва
 Промисловість харчова.
 «Чом лишив мене, часниче?» —
 В магазинах шинка хниче.
 «Де подівся, мій козаче!» —
 Ковбаса за мною плаче.
 Що скажу я ковбасі,
 Позабули мене всі...
 Затужила тут перчиця:
 — Скоро буду я вдовиця.
 В мого мужа, твого брата,
 Надто доля гіркувата!
 Ані в плані, ні в городі.
 Він занедбаний, та й годі.
 Від усього прошу серця —
 Заступись за брата-перця!

...Ходить Перець по городу,
 Слуха скарги свого роду.
 Пише скарги до блокноту...
 Розгнівивсь —

і за роботу!
 — Це кому, — пита, — і досі
 Від цибулі крутить в носі?
 Хто завів такі порядки,
 Що часник зіпхнув на «грядки»?
 Хто осмілився перця-брата
 Із колгоспу витискати?
 Хто забрав у них — гектари?..

Дехто став і... з уст ні пари,
 Дехто — очі до долівки.
 Не було, мовляв, вказівки.

...З того часу в цьому ділі
Від артілі до артілі,
На підводі й на машині
Іздить Перець по Україні,
Щоб за свій забутий рід
Дати перцю кому слід.
Виглядайте! Прийде час —
Він заїде і до вас!..

У КЛУБІ

Цей випадок стався не дуже давно
У клубі села Роксоляни.
Прийшли хлібороби дивитись кіно...

— І так, почнемо, громадяни! —
Озвався механік.
Засяяв екран.
На ньому зелене роздолля...
Дівчата із сапками вийшли на лан.
А з ними... і дівчина Оля...

Мигнуло.
І їде Іван-тракторист,
Завзято співаючи в полі:
«Багато об'їхав і сіл я і міст,
Та знов повернувся до Олі!..»

Цікаво!
(І кожен, хто в залі сидить,
Свою вже пророчить «кінцівку».)
Мигнуло,
Смикнуло
Й спинилося вмиль.
Все ясно: «заїло» щось плівку...

Усі обернулись.
Механік возивсь:
— Я зараз! Одну лиш минутку!.. —
Застиг тракторист на екрані, й дививсь
Туди ж, до механіка в будку!

...Той дещо поправив... І глядачам знов
Відкрилася нива широка...
Дівчата... До них тракторист підійшов...
І раптом —
Ну, що за морська?!
«Заїло»!..
І Оля з сапою в руці
Спинилась «на першому плані».
...І тут — наперед — поміж лави й стільці —
Пробрався Данило-механік:

— Пробачте, — говорить, — що я вас нуджу.
Набридло. Та й пізня година.
Давайте вже краще я вам розкажу,
До чого веде ця картина.

Оця, значить, дівка (вказав на екран)
В четвертій частині влюбила.
У п'ятій — «предложення» робить Іван.
А в шостій — вони поженились.

...З екрана дивилася дівчина в зал,
Красива і ніжна собою.
І з публіки хтось не на жарт їй сказав:
— Дістань його, Оля, сапою!

ЗАПИСКИ
ПЕРЦЯ

ГАРБУЗ

Це не з тих, що в городі-леваді
Розростеться — аж в землю погруз...
У далекій заморській Канаді
Виростав цей... Омелько Гарбуз.

З юних літ покохався «в англійстві»!..
Та любив, як чарчину хильне,
Заспівати: «Де згода в сімійстві...»,
А за цим... гопака було втне.

Наймити обробляли земельку,
Доглядали хазяйство батьки,
А любимий синок їх Омелько
На веранді писав книжечки:

Про українських «дідів з постоломи»,
Про затишний «дніпровський курінь»,
Як шляхами «ідуть за волами
Чумаки в степову далечінь».

Як під вечір — «на кожну хатину
Неодмінно сіда черногуз!»
...І забег до Дніпра, на Україну,
В Запоріжжя поїхать Гарбуз.

«Хай там зміни, мовляв, відбулися —
Нам на все те зважати не слід!»

Порішив він у путь одягтися —
«Під простий український нарід».

Закупив відповідні товари,
Взяв з Грушевського книги «взірця»
І, з матнею до п'ят, шаровари
Заказав у англійця-кравця.

Виплів батько бриля своєму сину,
З посторонки зробив очкура,
Розчесав оселедця-чуприну
І відправив його до Дніпра.

— Хай покаже твоя там присутність, —
Підавав він Омельку хвали, —
Як-то нації ми самобутність
У Канаді отут зберегли!

...Навесні він прибув в Запоріжжя
І по селах турне розпочав.
...Як якесь неземне дивовижжя
Його всюди народ зустрічав!

Хтось, уздрівши того «оселедця»
І матню, що Омелько волік,
Жартував, що «піднявся, здається,
З того світу оцей чоловік».

Край села на колгоспному полі
Бив «ларі» з трактористом сівач —
Що в штанах тих спішить на гастролі
Посівну обслужити циркач.

...Електричні дроти понад хати,
Мчать машини шляхами степів...
Йде все далі Омелько... шукати
Тих розписаних ним чумаків.

Йде сердитий з досади-відчаю,
А навкруг — скільки видно з гори, —
Псуючи йому настрої до краю,
Безупинно гудуть трактори.

Ось село... І тополі... І клени,
І верба... Звеселився він аж!
— Та навіщо на хатах антени?
Це ж псує придніпрянський пейзаж! —

Знервувався, розводить руками...
Раптом, бачить — минувши ярки —
Ідуть люди, і кіньми, й волами,
Так і є! Це вони... чумаки!..

Перейняв їх, зігрівшись до поту:
— Не до Криму? — пита. — Не по сіль?..
— Це, — говорять, — скінчила рсботу
І вертається з поля артіль.

— Мо' до нас? То сідайте на воза! —
Погукала його ланкова.
Сів Омелько і їде...
В дорозі
Познайомився з ним голова.

Розказав про ведущі бригади,
Як змагання між ланками йшло...
І приїхав турист із Канади
На колгоспне подвір'я в село.

— Звідки взявся оцей «козарлюга»? —
Не один бригадира питав.
— Мабуть, сильно заглибили плуга,
Й «ХТЗ» з-під землі «відкопав»!..

Жартували... А він од контори
Вже спішив поперед голови,

Щоб оглянуть майстерні, комори,
Конюшні й рибоводні стави.

Ось гараж... Ось нові гамазеї...

— Де ж чумацькі вози, курені?

— Це вже в області, — кажуть, — в музеї
Налюбуетесь ними вповні...

Стріла їх ланкова біля саду,
Що вцілів од війни і пожеж...
І довідавсь турист із Канади,
Що Гарбуз її прізвище теж.

— Може, родичі? — скрикнув. —
Чудово!.. —

Ланкова ж сприйняла це, як глуз:

— Хай бог милує! — каже. — Та що ви?
Схаменіться, товариш Гарбуз!

Голова, щоб конфлікт уладнати,
Щоб не трапився часом конфуз,
Пояснив, що на «них» слід казати —
Не товариш, а «містер Гарбуз».

Звечоріло... Хтось грав на гармошці...

Йшли дівчата з піснями в кіно...

Ті місця, та не ті запорожці!..

— Я тих, «справжніх», знайду все одно!

Прощавайте! — одрізав він строго.
«Оселедця» ввіткнув під бриля
І подався крізь ніч до порогів
Навпростець через наші поля.

...Остовпів, до Дніпра підійшовши!
Мовби грім-блискавиця з небес,

Осліпив Гарбуза й приголомшив
Красень-велетень наш — Дніпрогес!..

— Ай-я-яй!.. Зіпсувати пороги!
Промінять їх на греблю і шляз... —
Вмить спинилось авто край дороги.
— Мо' зблудили?! —

І мовив Гарбуз:

— Я турист. Я приїхав у гості
І шукаю, розпитую всіх:
Де тут справжні у вас запорожці?
Дуже хочу побачити їх!

— Є такі! — хтось озвався із машини, —
Я туди ж бо якраз і спішу.
Прошу, містер Гарбуз, до кабіни!
Повезу вас до них! Покажу!..

...У цехи, що займають гектари,
Де в прокаті мчить вогненний лист, —
Розпустивши свої шаровари,
Увіходить Омелько-турист.

— Ось де справжні вони, запорожці!..
(Зупинився Гарбуз і завмер...)
— Придніпровського краю всеможці! —
Усміхнувшись, додав інженер.

І повів до палаючих домен:
— Покажу запорізьку вам піч!..
(Тут найбільший залишиться спомин
У Омелька, що їздив «на Січ»).

Увійшов. А в цеху між печами —
Протяг-буря вихрить і кружля!..
Ухопив за макушку руками.
На макушці — немає бриля!

Вже зірвало, метнуло зі свистом
Й потягнуло... «на плавку», у піч!..
В ту ж хвилину з канадським туристом
Неприємніша сталася річ:

Під одержу ввірвавсь крізь петельки
Й так «надув» його буряний вир,
Що стояв у цеху... не Омелько,
А якийсь — шароварний пузир!

— Обережно!! —
І хлинув рікою
Із гігантської печі метал...
Заслонився Омелько рукою...
Тут і стався найбільший скандал!

Із ріки, що сіяла дзеркально,
Раптом бризнули іскри вогню,
Спалахнули під ним моментально
І спалили... канадську матню!

...І чи, може, з цього переляку,
Чи від сильних тривожних досад —
Одягнув він англійського фрака
І пустився в Канаду назад.

Вслід його утікаючій тині —
З цеху сміх розкотивсь, як гроза!
...Так Омелько Гарбуз на Вкраїні
В запорожців схопив гарбуза.

СЕР МАКІТРА

Мчав Будьонний дужче вітру,
Брав на Збручі переправу!
...І петлюрівця Макітру
Занесло аж у Варшаву.

Довго там тинявсь він п'яним.
Все пророчив: «Будуть зміни!»
І хвалився варшав'янам:
— Я єсть гетьман України!

Був в охранки шпиком ярим.
Перед паном шкірив кутні.
Роки йшли. І незабаром
Стались зміни незабутні!

Військо волі, військо слави
Несло правду на Карпати,
Щоб з недолі і безправ'я
Українців визволяти.

Прапори вгорі палали...
В ті осінні світлі ранки
Нас до серця пригортали
Галичани й галичайки.

Мчало військо дужче вітру,
Понад Сяном, по Волині!..

І від страху пан Макітра
Опинився у Берліні.

Слав прокляття українцям,
Знов пророчив: «Будуть зміни!»
І хвалився уже берлінцям:
— Я єсть гетьман України!

...В час війни, коли земля вся
Протистала чорній силі,
Гер Макітра в Київ гнався
На гестапівській кобилі.

На догоду Коху-кату
Бив людей, чинив руїни,
— Сторонись! — кричав пихато, —
Іде гетьман України!

Але гетьман не доїхав...
Бо фашистську чорну силу
Закрутив смертельний вихор:
Били з фронту, били з тилу!..

Скоро «гетьмана без трону»
(Не зійшли ще й гулі з лоба!)
Нарекли в англійській зоні:
«Переміщена особа»!

Залатав штани він ззаду,
Одягнув уже циліндра...
Й поволікся на пораду
Прямо в Лондон гер Макітра.

А в тім Лондоні, їй-право,
Де не ткниш — усе тумани.
Там самі... «морську державу»
Продають свої «гетьмани»!

Все пронюхав достеменно:
В кого атом, в кого бази,
(З Бі-бі-сі на нас сказано,
Кажуть, гавкнув зо два рази) —

І поніс він пику биту,
Повен люті, жовчі й піни,
На поклін до Уолл-стріту —
Битий «гетьман України».

...Дяді Саму за долари
Служить вірно волоцюга,
Тягне рвані «шаровари»
Та белькоче, мов папуга:

— Я тримаю ніс по вітру.
Й це багато означає!
Бо мене вже... «сер Макітра!»
Кожен гангстер величає!

Знов найнявся шпигувати...
Обтира притонів стіни...
І кричить на цілі Штати:
— Я єсть гетьман України!

...Ким він здохне, я не знаю,
Чи то «сером», чи то «паном».
Тільки знаю, утверждаю:
Здохне він за океаном!

БРЕХОПСИ

То не в джунглях дикі звірі,
То, продавши голоси, —
Виють, скигають у ефірі
Уолл-стріту брехопси.

Дяді Саму на догоду
(Скаламутивши ефір), —
Люто виють на Свободу,
Демократію і Мир.

Чим сильніше люди щирі
Прагнуть мирного життя,
Тим скаженіше в ефірі
Брехопсів отих виття.

Понад сушею і морем
Невгаває гавкіт, гам.
Бо відомо: псиним хором
Диригує дядя Сам!

Шарпоне він лиш за шворку,
Й ту ж секунду — до небес
На Радвладу із Нью-Йорку
В мікрофон завие пёс.

Шарпоне він ще раз рвучко
І гукне: «Кусі-кусі!» —

З Альбіону — гавкне сучка,
Та, що зветься Бі-бі-сі.

Кине псам тим (що в довірі!)
Сам конини-ковбаси, —
І над світом у ефірі
Ще лютіш завикють пси —

На країни демократій,
На оновлений Китай,
На народ наш, на завзятий,
Що міцнить радянський край.

Вчувши «гав!» з-за океану,
Враз підвие зграї тій
В мікрофон із Ватікану
Служка Сама — папа Пій.

Видно, в папи кепські справи
(Не купить серця людські!) —
Кинув «божеські» діла він
І вхопився за «мирські»:

Одягнувся (знає моду!)
В пишний маршаллський мундир
Й збібісився на Свободу,
Демократію і Мир.

Мир, Свобода — йдуть із нами
Проти табору війни!..
Тож і виють до нестями
Уолл-стріту гавкуни.

...Хазяям їх знати б треба —
Є в нас приказка стара:
Коли виють пси у небо —
Значить, виють не з добра!

Він — вночі (коли діють злодії)
Гострить бандам об долар ножі.

Я — за мир і за спокій для світу.
Я — колгоспний сіяч-бригадир,
Він — лакуза й лакей Уолл-стріту,
Що сокиру здіймає на Мир.

Сію хліб я! Пшениця, як море,
Вироста з-під моєї руки,
Він почав уже сіяти горе,
Він свободу бере на штики.

Я врожай свій складаю у копи,
Відчуваючи радість труда.
Він од казу, «для страху Європи»,
Бомби атомні в копи склада.

Я пішов на мічурінські курси,
Коли зняв автомата з плеча.
Він вступив дофашистської «бурси»,
«Досвід» Гітлера-ката вивча!

Він клянеться, що «молиться богу».
Лицемірить!.. Не богу — війні!
Сіє смерть на землі і тривогу!
Ніяка не людина він, ні!

Я звертаюсь з трибуни до залу
Від мільйонів, що встали за мир:
Приймем грізну, правдиву ухвалу:
Наречемо його — лицемір!

Так зовуть його люди робочі! —
Так назвемо і ми... Хто за те?!..
Що ж, пани, ви потупили очі?
Одвічайте! Чого мовчите?

Так назвали істоту двоногу
Трударі — одnodумці мої!
Що ж ви дивитесь мовчки в підлогу?
Чи заціпило вам, крутії?

Совість людства в цій грізній ухвалі,
Совість тих, хто за мир і за труд!
Ви чого мовчите в цьому залі?
Ви кого представляєте тут?

Уолл-стріт? Паліїв-верховодів?
То погляньте на руки мої:
Задля миру і щастя народів
Вони здатні на труд і бої.

Від Орла до берлінських кварталів
Вони били й громили ущент
Тих фашистських вояк-генералів,
Що в них учитьс'я ваш президент.

Вони села підняли з руїни,
Плавають сталь і рубають граніт,
Вони рідні поля України
Оновили, прибрали у цвіт.

Вони творять культури палаци
І споруди Каховської ГЕС,
Та боїться їх мирної праці
Ваш цепний уолл-стрітівський пес!

Він ляка мене! Пинить і злиться,
Аж синіє!.. Та дивно чомусь:
Він страшить і, як заєць, боїться!
Ну, а я — не страшу й не боюсь!

«Мир народам!» — гримить над землею.
«Геть війну!» — вигодошує світ.
Хто не згоден — залиш Асамблею
І ховайся скоріш в Уолл-стріт!

...Так сказав би панам я пихатим,
Вашінгтонським служакам-послам,
Щоб за море мене делегатом
Мій колгосп в Асамблею послав.

Та часу не знайшлося! На прикметі
Крити млин — завдання в мене є.
І тому публікую в газеті
Там не сказане — слово своє!

«КАТЮША»

Над царством льодів через полюс Північний
Мій шлях простелявся – далекий, незвичний.
Спішив я на цей раз в Сполучені Штати.
Щоб те, що побачу, і вам розказати.

Лечу... А навколо все ті ж красвиди:
Розводдя, сніги, крижані піраміди,
Ведмеді блукають...
Безкрайні простори!

Аж ось – острови Алеутські праворуч...
Та що це?... Я бачу не зграї ведмежі,
А сотні людей у військовій одежі.
До послуг їм – кухні і навіть «комфорти»...

Це що за екскурсія? Що за курорти?
Гармати, човни, бетоновані доти.
Ось авіабазу будують навпроти...
Летів я в Америку «мирну»... Та де ж я?

Крокує піхота уздовж побережжя,
(Гримить чобітьми, підкидає коліна,
Мов банди колись – на майданах Берліна).
Дивлюся... Ген Маршалл, узувшись в унти,
Всевладно обходить укріплені пункти.

Чого він тут блудить? Чого йому треба
Під цим хмаровинням суворого неба?

Чи може «стратег» цей північний угледів
«Шалену агресію»... білих ведмедів?

Я знаю — чого!
На Алясці, в Малайї,
В турецьких містах — ці ж озброєні зграї.
Його одностудії — ділки міжнародні —
Снують, як ніколи, по світу сьогодні.
Підписують «пакти», групуються в «блоки».
(Забувши, мабуть, історичні уроки!)

Відшукують ринки, збувають товари,
Підсовують жертвам «принаду» — долари.
(Мовляв, доки буде водичка мутненька,
Ловися нам, рибко, велика й маленька!)

Літак проминув широчінь океанську
І знизивсь на землю американську.
Не встиг я з кабіни ногою ще стати
На їхні хвалені Сполучені Штати,
Як бачу — біжать наперейми до мене
Чиновники бриті, гінці-полісмени.

Підбігли... Задихані, мокрі від поту,
Й гуртом почали біля мене роботу.
Один вимагає: «Покажіть візу!»
Другий одкрива мою власну валізу.
Хапає звідтіля в розчепірені жмені
Костюми, штани, суне руки в кишені.

Мовчу, поглядаю на нього спідлоба:
Ну, що йому скажеш?.. Свободна особа!
І раптом — цього вже не міг я чекати —
Жбурля мої речі «особа»... й тікати!
Та так, що під ним аж вигупує суша.
«Катюша!» — кричить. — У валізі
«катюша»!

Пробіг за квартал і назад як погляне!
— Чого ви, — сміюся, — злякалися, пане?
Скоріш викликайте із п'ят свою душу
Та йдіть. Ще разом і закурим «катюшу»!

...В'їжджаю в Нью-Йорк.
Скільки люду на розі!
Одні он регочуть, а інші — в тривозі!

Аж чую — то радіо мовить про мене:
— Увага, панове! Увага, джентльмени!
На нашій землі, на обітованій
З'явивсь якийсь Перець у ролі туманній.
З тривогою в серці звістити вас мушу —
Привіз він з собою смертельну «катюшу»!..

Все місто гуде.. Віє жахами чутка.
Нью-Йорк обліта свіжа херстівська «утка»!..

— Ви чули? — настріч комусь кидає туша. —
От-от загримить більшовицька «катюша»!
Це жаж! Це ж одверта експансія, містер!..
— Звичайно... Підмогу дали комуністам!..

...Кмітливий аптекар, «пронюхавши справу»,
Прибив над дверима велику об'яву,
З якої гласили слова добродушні:
«В продажі таблетки є протикатюшні!»

А власник пивної, щоб бізнес підняти,
Розвішав кругом ще страшніші плакати:
«Пийте тільки в моїй ресторації,
Бо скоро кінець цивілізації!»

...Раненько читаю «свободну» їх пресу.
«Над нами — реальна загроза прогресу!
На нас посягають комуні ватаги!» —
Кричали з газет заголовки, аншдаги.

Діставши від Херста по гарному «кушу»,
Завзяті писаки верзли про «катюшу».
Один цитував на широкій сторінці,
Що кажуть про ню... «переміщені» німці.

(Списав, так би мовити, чтиво похмуре
Дослівно і точно з фашистської шкіри).
Другий запевняв, що «врятує лиш атом»,
Давав настанови ділкам-дипломатам,
Благав їх «укріплюють води і сушу!..»,
Хоч я вже давно... докунив ту «катюшу».

...Серпневого ранку, з блокнотом туриста,
Пішов оглядати я околиці міста.
Заглянув у сірий тунель підворотні —
Лежать на каміннях обірваних сотні!
В ровах, під мостами, похмурі й голодні,
Блукають вони — від роботи «свободні».

Куди їм піти? В корпорації? Трести?
Писати до Трумена марні протести?
На серці у кожного — каменем туга...
Клекоче від гніву — Америка друга...
А поруч — закриті на брами заводи,
Й мовчить, одвернувшись, Статуя Свободи!

...В центральнім кварталі на розі одним
Зустрівся я з негром по імені Джім.
Пробравсь він з Гарлему у місто велике
Придбать в магазині прості черевики.
Не знавши, що там відпускають «не всім»,
Ступив до прилавку несміливий Джім.

І grimнув хазяїн, по імені Гаррі:
— У мене лиш білі купують товари! —
Ударив по скронях він чорного Джіма,
Штовхаючи, грюкнув у спину дверима.

В центральнім кварталі на розі отім
Лежав за порогом поранений Джім.
А білі збігалися в гурт звідусюди.
Щоб бити його черевиками в груди.
Збігались панянки й панки озвірілі
Із чорними душами в білому тілі.

І саме тоді, як у негра на скроні
Криваві струмки запікались червоні,
На площі кричав репродуктор гігантський:
«Хвала конституції американській!»

...«Хвалу» цю несуть на усі континенти
Реакції чорної спритні агенти.
Америка їх експортує гуртами.
— Побільше там шуму! Побільше реклами!
Кричіть про свободу! Підкорюйте все нам! —
Наказує Трумен своїм бізнесменам.

Тому-то і Маршалл, узувшись в унти,
Обходить північні укріплені пункти...
Та бачить народне всевидяше око
Іх «плани» підступні — наскрізь і глибоко.

ГРОШОВА КУЛЬТУРА

Нью-Йорк я вже третю добу оглядаю,
Топчу авеню геть від центра до краю —
У моднім циліндрі, з блокнотом перчанським
Варюсь, як і всі, у котлі цім гігантським.
Це звідси спішать навперейми по світі
Із «крамом» своїм ловкачі діловиті.

Разом з кулеметами (знаємо, бачим!),
З воєнними спецами й салом свинячим
Розвозять вони ще й «духовні мікстури»:
Езірці поведінки, моралі, культури.
Стож і рішив я точніше узнати,
Які ж ті «духовні» Сполучені Штати.

...І знали б ви, дійсно, яка тут культура!
Куди не повернешся — з кожного мура
Ножами й стволами новішої зброї
У публіку ціляться фільмів герої.
Стемніло, й ішов я дивитись картину,
Що звалась вона: «Сто смертей за годину!».
Летіли, як пір'я, з екрана до купи
Пропахлі давно голлівудівські трупи.

Вражіння було — ну, такої вже сили,
Що зніжені леді від страху тремтіли,
А гангстери — тут же вдалились до розбою,
Щоб точно наслідувать вбивця-героя.
За жахами жахи екран той маячив.
І смерть я... сто першу... на ньому побачив.

Ганебную смерть, дичавінням повиту, —
Мистецтва й кіно буржуазного світу!
Прийшлося випадково мені споглядати,
Як люблять тут фільми подібні знімати:

Зайнявся будинок... Горить!..
В божев'їлі
За вікнами діти кричать обгорілі..
Та замість пожежників — в тій же хвилині
Кінохронікери примчали в машині,

Навіщо, скажіть, їм людей рятувати?
(За це ж не одержиш належної плати!)
Знімали спокійно палаючу жінку,
Щоб дати на екран... «сенсаційну новинку».
Нічого не зробиш — така в них мораль!
Заради наживи й людини не жалі!

...Давай-но, гадаю, ретельно обстежу
Ще й ту їх хвалену культурну мережу,
В якій відпускають доларові маги
В пляшках і на блюдах — «культурні розваги»,
Прямую підряд до кількох ресторацій,
Гудуть під шибками млинки вентиляцій.

«Заходьте розважитись!» — кличуть реклами.
У залах задушних сидять за столами
(Напевно за принципом «демократії»)
Дівчата з коледжів і п'яні повії,
Хлюсти з пістолетами, в галстуках модних,
А поруч так звані «синки благородних».

Один з тих синків, перепившись віскі,
Схилився і припав до плеча гімназистки:
Погладжує ручками сукню добрячу
І слуха із сцени нову «Ку-ка-рачу»!
Кружляють сп'янілі, задихані пари..
А каса — гребе, набиває долари.

— Ол-райт! — чути голос хазяїна-мага. —
Ол-райт! Він чудово розпродав «розваги»!

Я знаю, бо пильно і вдумливо стежу,
Для чого ввели цю «культурну мережу» —
Разом із метою грабунку, наживи
Є друга мета, є «державні мотиви»:

Не дати цій молоді жодної миті
Задуматись: що воно діється в світі,
Глушити напоями й джазами в неї
Усякі думки про дерзання, ідеї,
Не дати їй правди пізнати життєвої —
Ось цілі культури тієї грошової.

...Над площами радіо трубить з годину:
«Купуйте, панове, жувальну резину!»
А я собі йду з олівцем у правиці
Відвідувати їхні книжкові крамниці.
В яку де загляну — на полках, на лавах
Ті ж самі «новинки», у модних оправах.
З обкладинок сірих, обгорнутих шовком,
Про смерть і про жахи кричать заголовки.

Одна має назву: «Усім нам — могила»,
Друга — «Ах, нащо мене мама зродила!»
На третій... оскалений череп. І злотно
Відтиснено літери: «Смерть над болотом».

Яку із книжок не візьму, не розгорну,
Читаю сграшну писанину ту чорну:
«Над людством нависли часи лихоліття!..»
Зневір'я... Байдужість... І знову страхіття...

Поклявшись реакції чорній на вірність,
Писаки брудні пропагують покірність.
Служить, мовляв, тихо і смирно магнатам
Та дякуйте богу й Сполученим Штатам...

Про атомну бомбу написано гори,
У ній лиш шукають рятунку, опори.
Цю тему писаки жують, мов шакали:
«Розклали, — кричать, — наші атом розклали!»
Ще більш мене впевнив цей атомний галас...
У тім, що Америка... дійсно розклалась.

На другій полиці побачив брошури:
«Вражіння» якоїсь продажної шкіри,
Що якось до нас приїздила у гості,
Пила в нас і їла, а потім зі злості,
Продавши за гроші всю жовч і всю піну,
Брехала, як моська, на нашу країну.

Причину брехні тої легко вгадати:
Не факти життя він узявсь оглядати,
А вираз обличчя хазяїна свого,
Що держить за гичку мішка грошового.

Жбурнув їм з презирством брудну ту брошуру.
...На цьому й скінчив оглядати їх культуру.
Скінчив, бо, як кажуть, усе було ясно.
Побачив, що робиться гласно й негласно.

...Виходжу за місто, відчувши утому.
Скоріше б летіти! Скоріше б додому!
До рідного міста, до рідного краю,
Бо краще од нього я в світі не знаю.

ЗМІСТ

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ

Весна	5
Барабанщик	7
Василь Хомич	9
Слово матері	13
Дипломат	15
«Вказівок немає!»	21
Не говори, що ти поет	24
Курило-Кадильський...	28
Ходить Перець по городу...	29
У клубі	33

ЗАПИСКИ ПЕРЦЯ

Гарбуз	37
Сер Макітра	44
Брехопси	47
Щоб зайшов я у зал Асамблеї...	49
«Катюша»	53
Грошова культура	58

Редактор Ф. Маківчук.
Техредактор В. Довгаленко.
Коректор Й. Галенко.

БФ 05255. Зам. 3652. Здано до набору
8/X — 1951 р. Підписано до друку 31.XII.
1951 р. Тираж 100.000. Формат паперу
70×105 2 друк. аркуші.
Ціна 1 крб.

Друкарня видавництва ЦК КП(б)У
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА».
Київ, Прозорівська, 59.

Ціна 1 крб.

